ANANSI. WORLD FICTION este un imprint al Editurii Trei

DELIA
OWENS

Acolo unde cântă racii

Traducere din limba engleză de
Bogdan Perdivară

TREI

EDITORI:
Silviu Dragomir
Magdalena Mărculescu
Vasile Dem. Zamfirescu

DIRECTOR EDITORIAL
ANANSI. WORLD FICTION:
Bogdan-Alexandru Stănescu

REDACTOR:
Laurențiu Dulman

DESIGN:
Andrei Gamarț

DIRECTOR PRODUCȚIE:
Cristian Claudiu Coban

DTP:
Dan Crăciun

CORECTURĂ:
Irina Mușătoiu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
OWENS, DELIA
Acolo unde cântă racii / Delia Owens ; trad. din lb. engleză de Bogdan Perdivară. - București : Editura Trei, 2024
ISBN 978-606-40-2444-2

I. Perdivară, Bogdan (trad.)

821.111

Titlul original: *Where the Crowdads Sing*
Autor: Delia Owens

Copyright © 2018 by Delia Owens

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form. This edition published by arrangement with G.P. Putnam's Sons, an imprint of Penguin Publishing Group, a division of Penguin Random House LLC.

Excerpts from „The Correspondence School Instructor Says Goodbye to His Poetry Students" from Three Books by Galway Kinnell. Copyright © 1993 by Galway Kinnell. Reprinted by permission of Houghton Mifflin Harcourt Publishing Company. All rights reserved.

„Evening" from Above the River: The Complete Poems © 1990 by Anne Wright. Published by Wesleyan University Press. Used by permission.

Copyright © Editura Trei, 2024,
pentru traducerea în limba română

O.P. 16, Ghișeul 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90; Fax: +4 0372 25 20 20
www.edituratrei.ro

ISBN: 978-606-40-2444-2

Pentru Amanda, Margaret și Barbara

De la început

Dacă nu v-aș fi știut

Nu v-aș fi cunoscut.

V-am știut

V-am cunoscut

V-am îndrăgit

Pe vecie.

BARKLEY COVE
ORAȘUL
COLORAȚILOR
FOIȘORUL
DE FOC
PRĂVĂLIA
BENZINĂ
ȘI MOMEALĂ
A LUI
SĂLTĂREȚU'
COLIBA
DE CITIT
ASCUȚIȘ
BARACA KYEI

Partea 1

Balta

Prolog

1969

Balta nu e o mocirlă. Balta e un spațiu al luminii, unde iarba crește din apă, iar apa curge către cer. Pârâiașe lenește hălăduiesc în voie, purtând cu ele către mare globul soarelui, iar păsările cu picioroange se înalță cu neașteptată grație — de parcă n-ar fi alcătuite pentru zbor — în zarva asurzitoare a gâștelor albe.

Apoi, în trupul bălții, ici și colo, petice de mocirlă adevărată cuprind limbile joase de pământ pitite în umezeala lipicioasă a pădurilor. Apa mocirlelor e neclintită și întunecată, fiindcă a înghițit lumina cu gâtlejul său nămolos. Până și târâtoarele nopții sunt diurne în vizuina asta ferită. Există sunete, firește, dar, în comparație cu balta, mocirla e tăcută, fiindcă descompunerea e munca celulelor. Viața se fărâmițează, începe să duhnească și redevine materie organică putredă, informă; o băltoacă moartă, cu iz înțepător, stă la originea vieții.

În dimineața zilei de 30 octombrie 1969, cadavrul lui Chase Andrews zăcea în mocirlă. Îl păștea obișnuita absorbție tăcută, care l-ar fi făcut nevăzut pentru totdeauna. O mocirlă se pricepe la moarte, n-o socotește neapărat o tragedie și cu siguranță nu un păcat. Însă în dimineața asta doi băieți din sat, veniți cu bicicletele până la vechiul foișor de foc, îi zăresc, de pe drumul vălurit, geaca de blugi.

1
Mămica

1952

Dimineața dogoritoare de august făcea ca răsuflarea de ceață a mlaștinii să se agațe de stejari și de pini. Pâlcurile de palmieri pitici stăteau neobișnuit de tăcute, dacă nu puneai la socoteală fâlfâitul slab al egretelor ce se ridicau din lagună. Și atunci Kya, de doar șase ani la acea vreme, auzi pocnetul ușii de plasă. Îndreptându-și spinarea pe scăunel, se opri din frecat murdăria de pe oală și o lăsă în ligheanul plin de clăbuci zoioși. Nu se mai auzea niciun sunet acum, în afară de propria-i respirație. Cine ieșise din baracă? Nu mămica. Ea nu lăsa niciodată ușa să se izbească.

Dar când Kya dădu fuga pe verandă, își văzu mama într-o fustă lungă, cafenie, cu pliurile bătându-i gleznele, pășind pe cărarea nisipoasă, încălțată cu pantofii cu toc. Încălțămintea cu vârfuri rotunjite era făcută din imitație de piele de aligator. Singura ei pereche de pantofi buni. Kya vru să strige, dar știa că nu era cazul să-l trezească pe tăticu', așa că deschise ușa și se opri pe treptele de cărămidă. Văzu, de acolo, valiza albastră pe care o ducea mămica. De obicei, încrezătoare ca un cățeluș, Kya știa că mama ei avea să se întoarcă nu peste mult cu ceva carne unsuroasă înfășurată în hârtie maro ori cu vreun pui cu capul bălăbănindu-se. Doar că până atunci nu

mai purtase pantofii de aligator și nu-și luase niciodată valiza cu ea.

Mămica se uita întotdeauna înapoi când ajungea acolo unde șleaul dădea la șosea, cu un braț ridicat, fluturând din mâna albă, apoi se întorcea să-și vadă de drum, care șerpuia printre smârcurile din codru, pe lângă lagune prelungi, și care ajungea în cele din urmă — dacă mareea o permitea — în sat. Însă azi nu se opri și păși mai departe, nesigură, pe făgașul cărării. Silueta ei înaltă se mai iți când și când prin găurile din frunzișul pădurii, până ce nu se mai văzură decât străfulgerări ale eșarfei albe printre frunze. Kya porni în fugă către locul din care știa că are să se ivească șoseaua; mămica, desigur, avea să-i facă de acolo cu mâna. Însă ajunse doar cât să întrevadă o clipită valiza albastră — ce culoare greșită pentru umblat prin pădure! — în vreme ce dispărea. Simți că pieptul îi e apăsat de o greutate, de ceva dens precum mâlul; se întoarse pe trepte și se puse pe așteptat.

Kya era cea mai mică dintre cinci frați, ceilalți cu toții mult mai în vârstă, deși în ultima vreme nu mai știa exact câți ani aveau. Stăteau cu mămica și cu tăticu', înghesuiți ca iepurii în cușcă, în baraca grosolană a cărei verandă cu plasă la ușă se holba de sub stejăriș.

Jodie, fratele de care Kya era cea mai apropiată ca vârstă, însă totuși cu șapte ani mai mare, ieși din casă și se opri în spatele ei. Era, ca și ea, brunet și cu ochii negri; o învățase să fluiere ca păsările, numele stelelor și cum să cârmești o barcă prin stufăriș.

— Are să se-ntoarcă mămica, zise.

— Nu știu. Umbla cu pantofii ăi buni.

— O mamă nu-și lasă copchiii. Nu-i în stare.

— Mi-ai zis tu că vulpile-și lasă plozii.

— Mda, numa' că vulpița aia avea picioru' tot o rană. Murea de foame dacă-ncerca să-și hrănească puiuții și pe ea. Mai bine așa, că i-a lepădat, acuma o să se facă bine și-o să mai fete alții, când i-o putea crește cum se cade.

Jodie nu era nici pe departe atât de sigur pe cât suna, însă o zicea pentru Kya.

Cu gâtlejul strâns, fata șopti:

— Da' mămica a luat valiza albastră, de parcă s-ar duce hăt departe…

Sălașul se afla dincolo de palmierii-evantai al căror șir se întindea de-a lungul câmpiei nisipoase până la colierul de lagune verzi și, în depărtare, până la mlaștinile de dincolo de acestea. Kilometri întregi de buruieni, așa de rezistente că puteau crește și-n apă sărată, întrerupte doar de copaci gheboșați, în care se întipărise forma vântului. Păduri de stejar se adunau de ambele părți ale barăcii și adăposteau cea mai apropiată dintre lagune, a cărei oglindă forfotea de viață. Printre copacii aceștia se strecurau dinspre mare aer sărat și țipete de pescăruși.

Revendicarea teritoriului nu se schimbase prea mult de la anul 1500. Proprietățile răsfirate prin mlaștină nu erau înregistrate legal, aveau însă hotare naturale — un pârâiaș era graniță ici, un stejar mort colo — și erau populate de renegați. Că doar nu-și face nimeni colibe din frunze de palmier într-un smârc decât dacă fuge de ceva ori a ajuns la capătul drumului.

Mlaștina era străjuită de o coastă frământată, poreclită de cei dintâi exploratori „Cimitirul Atlanticului", din pricina mareelor uriașe, a vânturilor furioase și a epavelor

eșuate ca niște coifuri de hârtie în apa puțin adâncă de lângă țărmul a ceea ce avea să devină coasta statului Carolina de Nord. Iată ce se putea citi în jurnalul unui matelot: „ne-am dat aproape de țărm… dar n-am deslușit vreo intrare… ne-a cuprins o furtună grozavă… a trebuit să ne legăm bine cu parâme, și ne-a mânat iureșul unui curent puternic… pământul… fiind băltit și plin de mocirle, îndată ne-am întors la corabie… Neprielnic loc pentru cei ce vor veni poate să se așeze prin aceste părți".

Coloniștii nu întârziaseră totuși să apară și mlaștina infamă devenise o plasă în care se prinsese un talmeș-balmeș de marinari răzvrătiți, naufragiați, datornici și fugari din calea impozitelor, războaielor ori legilor care nu le picau bine. Din cei care nu fuseseră uciși de malarie sau pe care nu-i înghițise mocirla, se ivise cu timpul un trib de pădureni de mai multe rase și culturi, și fiecare dintre ei era în stare să taie un crâng întreg cu securea și să nimerească un cerb de la un kilometru distanță. Precum șobolanii de râu, aveau cu toții teritoriul propriu și totuși era necesar să se potrivească între ochiurile rețelei, altfel într-o zi ajungeau să dispară, iac-așa, în smârcuri. Două secole mai târziu, li se alăturaseră sclavi fugari care evadaseră în mlaștină și cărora li se spunea *cafenii*, apoi sclavi eliberați, fără un șfanț și încolțiți din toate părțile, care se răspândiseră pe tărâmul bălților din lipsa altor opțiuni.

Poate că era un meleag aspru, însă mustea de viață. Viață de toate soiurile — crabi de nisip agitându-și frenetic picioarele, raci ce navigau prin mâl, pești, creveți, stridii, căprioare grase și gâște durdulii care umpleau uscatul și apa. Dacă nu-ți era peste mână să scormonești primprejur după mâncare, nu flămânzeai în veci.

Era 1952 acum, iar unele dintre loturile din baltă trecuseră de la o persoană la alta, generații întregi, fără acte și înscrisuri, vreme de patru secole. Cei mai mulți își făcuseră sălaș acolo demult, dinainte de Războiul Civil. Alții ocupaseră terenuri mai recent, mai ales după cele două Războaie Mondiale, de unde bărbații se întorseseră frânți, cu vântul șuierându-le prin buzunare. Mlaștina nu îi delimita, însă îi definea și, ca orice pământ sacru, le ținea secretele bine ascunse. Nu-i păsa nimănui că ocupaseră pământul, fiindcă nu-l mai voia nimeni altcineva. Era, până la urmă, un teritoriu inundat și nedesțelenit.

La fel ca și cu băutura, locuitorii bălții își distilau legile proprii — nu ca acelea săpate cu foc în table de piatră sau scrise pe hrisoave, ci unele mai profunde, imprimate în materialul lor genetic. Străvechi și naturale precum cele care guvernau șoimii și porumbițele. Când e prins la înghesuială, deznădăjduit ori izolat, omul revine la acele instincte care țintesc direct la supraviețuire. Iute și just. Atuuri mereu existente, fiind trecute mai adesea de la o generație la alta decât genele mai blânde. Fără nimic moral, matematică și-atât. Între ele, porumbițele se luptă la fel de des precum șoimii.

Mămica nu se întoarse în acea zi. Nu vorbi nimeni despre asta. Tăticu', cel mai puțin. Duhnind a pește și-a rachiu, se apucase să zdrăngănească din capacele cratițelor.

— Ce-i de haleală?

Frații și surorile, cu ochii plecați, ridicară din umeri. Tăticu' lătră o înjurătură și ieși șchiopătând înapoi în pădure. Se mai certaseră ei și altădată, ba chiar mămica o luase o dată sau de două ori din loc, dar mereu se întorsese,

strângând în brațe, la nimereală, pe oricine avusese chef să se lase alintat.

Cele două surori mai mari gătiră pentru cină fasole și pâine de mălai, dar nimeni nu se așeză la masă, cum ar fi făcut de-ar fi fost de față mămica. Își luară din oală fasolea, trântiră peste ea pâinea de mălai și se duseră să mănânce pe saltelele întinse pe podele ori pe sofaua ponosită.

Kya nu reuși să bage nimic în gură. Se așeză pe treptele verandei, uitându-se în lungul cărării. Înaltă pentru vârsta ei, numai piele și os, avea pielea înnegrită de soare și păr drept, des și negru ca pana corbului.

Întunericul o opri din pândă. Orăcăitul broaștelor avea curând să acopere sunetul pașilor, dar chiar și așa, întinsă pe patul ei de pe verandă, continuă să stea cu urechile ciulite. Chiar în dimineața aceea, se trezise de la sfârâitul cărnii grase de porc în tingirea de fier și de la aroma de scovergi rumenindu-se în cuptorul cu lemne. Își trăsese salopeta pe ea și dăduse fuga la bucătărie ca să așeze farfuriile și tacâmurile și să culeagă cărăbușii de pe turtele de porumb. Adesea, în zori, mămica o îmbrățișa — „Bună dimineața, fetița mea specială“ — și se apucau amândouă de corvezi ca și cum ar fi făcut-o în pași de dans.

Uneori, mămica îngâna cântece populare sau spunea cimilituri pentru copii: „Purcelușul ăsta a plecat la piață“. Sau o lua pe Kya la un joc îndrăcit, izbind cu tălpile în podeaua de placaj până ce muzica de la radioul cu baterii murea și începea să sune ca și cum s-ar fi auzit dintr-un fund de butoi. În alte dimineți, mămica vorbea despre chestii de oameni mari pe care Kya nu le pricepea, dar își dădea seama că vorbele mămicăi trebuiau să se ducă undeva și ele, așa că le absorbea prin piele în vreme ce

împingea încă un lemn în vatră. Dând din cap de parcă ar fi înțeles totul.

Apoi urma zarva trezitului și hrănitului tuturor. Tăticu' nu era. El avea două reglaje: tăcere și răcnit. Așa că era numai bine când dormea mai mult ori dacă nu venea acasă deloc.

Însă, în acea dimineață, mămica fusese tăcută, cu zâmbetul pierit de pe buze și ochii înroșiți. Își legase pe frunte o eșarfă albă, în stil pirat, însă tot se vedeau marginile purpurii și galbene ale unei vânătăi. Îndată după ce mâncaseră, mămica își pusese în valiză câteva lucruri și o pornise la drum.

În dimineața următoare, Kya își reluă straja pe trepte, cu ochii negri scrutând drumul ca un tunel ce așteaptă sosirea trenului. Balta era învăluită în ceață, o ceață atât de joasă, încât dosul ei molatec se cobora până în noroi. În picioarele goale, Kya își frământă degetele, necăji cu fire de iarbă larvele de leul-furnicilor, dar un copil de șase ani nu poate sta mult locului și nu peste mult o porni spre pământul moale, îmbibat de maree, care scotea plescăituri când pășeai. Se ghemui la marginea apei limpezi și privi zvârlugile cum țâșnesc printre umbre și petice însorite.

Dintre palmierii-evantai se auzi strigătul lui Jodie. Ridică ochii într-acolo: poate avea vești. Dar, când îl văzu strecurându-se printre frunzele ascuțite, își dădu seama, din felul în care se mișca, lipsit de elan, că mămica nu venise.

— Vrei s-o facem pe exploratorii? întrebă el.

— Ziceai că eș' prea mare ca s-o faci pe esploratoru'.

— Noo, am zis și io așa. Nu se există prea bătrân. După mine!

O zbughiră pe întinderea plată, apoi printre copaci, către plajă. Țipă voioasă când el o prinse și râseră până ce ajunseră la stejarul cel mare care își răschira brațele enorme peste nisip. Jodie și fratele lor mai mare, Murph, bătuseră niște scânduri în cuie, printre crengi, făcând din arbore turn de veghe și fortăreață. Mare parte dintre ele se desprinseseră de-acum, bălăngănindu-se în cuie ruginite.

De obicei, dacă i se dădea voie să se joace acolo, i se permitea doar în calitate de sclavă, ca să le aducă fraților scovergi calde, abia scoase din cuptorul mămicăi.

Însă azi Jodie zise:

— Poți să fii căpitan.

Kya ridică războinică brațul drept:

— Să-i alungăm pe spanioli!

Își făcură săbii din bețe și începură să croiască tufișurile cu ele, chiuind și împungându-și inamicii imaginari.

Apoi — fiindcă puseurile de fantezie veneau și se duceau cu repeziciune — se duse la un buștean acoperit cu mușchi și se așeză. I se alătură și fratele, în tăcere. Voia să-i spună ceva, să-i abată gândul de la mămica, dar nu-i ieși nicio vorbă de pe buze, așa că se mulțumiră să stea așa și să urmărească umbrele mișcătoare ale vietăților apei.

Mai târziu, Kya se întoarse pe verandă și așteptă vreme lungă pe trepte, însă, cât stătu să se uite în lungul potecii, nu plânse. Fața îi era liniștită, iar buzele, o linie subțire sub ochii cercetători. Doar că mămica nu se întoarse nici în ziua aceea.